

NE

NA

LC

DD

NT

VU

EN

CR

RE

Nära hotad (NT)
A2c+3c+4c

Klass: Agaricomycetes, **Ordning:** Thelephorales, **Familj:** Bankeraceae, **Släkte:** Hydnellum (korktaggsvampar), **Art:** Hydnellum aurantiacum - orange taggsvamp (Batsch:Fr.) P.Karst. **Synonymer:** Hydnium suberosum var. aurantiacum Batsch:Fr.

Kännetecken

En marklevande taggsvamp med korklikt sega, trådiga fruktkroppar. Hatten är ca 5-10 cm bred med en tillplattad ovansida som är trådigt knölig, mer eller mindre radiärt zonerad. Den tillväxande hattkanten är ljus, ofta vit, och hattens centrala äldre delar får en mörkare orangebrun färg. Foten är 2-10 cm hög, orangefärgad och filtuden. I fruktkropparna finns normalt inväxta grenar, barr och mossor etc. och ibland är flera fruktkroppar hopväxta i små sammanhängande grupper. Taggar är först vita men blir senare brunaktiga av mogna sporer. En snarlik art är brandtaggsvamp *Hydnellum auratile* som från början har livligt orangefärgade taggar, tunnare fruktkroppar och i sina miljökrav är strikt knuten till kalkbarrskog.

Utbredning och status

Arten förekommer spridd i stora delar av landet förutom i Skåne och nordvästra Sverige. Flest växtplatser är kända från norra Götaland, östra Svealand och vidare upp till södra Norrland. Lokalt kan svampen vara mindre allmän i trakter med stor andel äldre barrskog. Den totala populationen i landet bedöms ha minskat kraftigt och fortsatt kommer att minska då arten är knuten till en produktiv skogsmiljö som successivt avverkas. Möjligen har den även minskat eller försvunnit på grund av kvävenedfall och eutrofiering, framförallt i sydvästra Sverige. På många ställen där arten uppträder idag är det sannolikt fråga av gamla mycel och nyetablering med sporer sker troligen bara sällsynt. Svampen är rapporterad från stora delar av Europa men den uppges på många håll ha minskat eller försvunnit och den är idag rödlistad i flera europeiska länder.

Ekologi

Arten bildar mykorrhiza med både gran och tall och den förekommer främst i äldre skogar med kontinuitetsskogs-karaktär. Mest frekvent är den i äldre mossrik granskog, men då bara i skogar inom granens naturliga utbredningsområde och i bestånd med långvarig grankontinuitet. Påfallande många granskogar med arten är av lågörttyp där det finns ett visst inslag av kalkgynnade örter, t.ex. blåsippan. Dessa skogar är ofta olikåldriga och skiktade och bär normalt en prägel av ett tidigare skogsbete. Ibland uppträder svampen i en helt annorlunda barrskogsmiljö, nämligen med tall i magra, ljusöppna sandtallskogar såsom grusåsar och lavtallhedar.

Hot

Hotas främst av skogsavverkning. Arten tycks försvinna efter slutavverkning, markberedning och plantering och det är inte känt att arten har återkommit i anlagd skog på tidigare kalmark. Arten hotas troligen också av eutrofiering till följd av kvävenedfall eller skogsmarksgödsling.

Åtgärder

Områdesskydd. Ett skonsamt eller tillfälligt skogsbete med nötkreatur kan vara gynnsamt för att bibehålla vegetationens karaktär, särskilt i granskogar. På tallhedar föredrar arten relativt öppna ytor med lavar och mossor och det är därför viktigt att upprätthålla en naturlig störningsdynamik med brand eller renbete för att motverka tät igenväxning med kråkbär, ljung och andra ris.

Övrigt

Artens växtmiljö är ofta mycket rik på andra rödlistade mykorrhizasvampar, t.ex. taggsvampar, korallfingersvampar och musseroner.

Naturvård

Konventioner: Typisk art i 9010 Taiga (Alpin region (ALP) och Boreal region (BOR) och Kontinental region (CON)), Skogsstyrelsens signalart

Litteratur

- Maas Geesteranus, R. A. 1975. Die terrestrischen Stachelpilze Europas. Amsterdam-London. (BILD)
- Nitare, J. (red.) 2000. *Signalarter. Indikatorer på skyddsvärd skog. Flora över kryptogamer*. Skogsstyrelsen. (2:a uppl. 2002, 3:dje uppl. 2005, 4:de uppl. 2010). (BILD)
- Ryman, S. & Holmåsen, I. 1984. Svampar. En fälthandbok. Interpublishing, Stockholm. (BILD)

Författare

Johan Nitare 2012